

AVISA Grenseland

NR. 6 • JULEN 2015

God jul
og godt nytt år
i Grenseland!

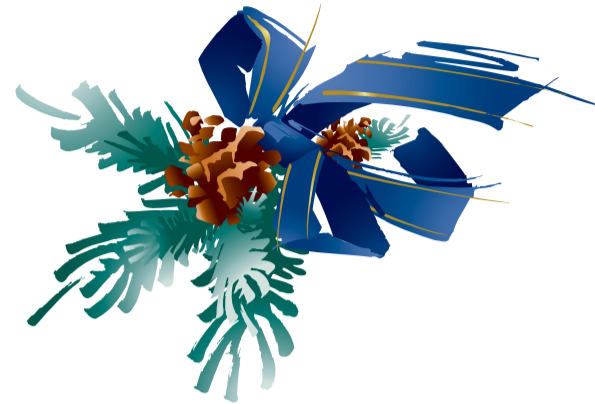

MARKER

Marker

Innbyggere: 3.604
Areal: 413 km²
Kommunesenter: Ørje
Ordfører: Kjersti Nythe Nilsen (A)

Grenseoverskridende

Denne juleutgaven av Avisa Grenseland er den tiende i rekken siden starten i 2006. Få hadde trodd at det var mulig. For nøyaktig ett år siden skrev vi på lederplass at AG neppe ville oppleve et slikt jubileum fordi både Aremark og Rømskog trakk seg ut av samarbeidet. Men i Marker har interessen for AG vært upåklagelig. Stor velvilje fra kommunen og næringslivet har gjort det mulig å komme frem til den første runde milepælen et tiårs jubileum er.

Men det er i overkant optimistisk å tro at Marker alene skal klare å holde liv i Avisa Grenseland. Derfor har det i lang tid pågått et arbeid for å lage en bredere plattform. Dette arbeidet har nå kommet så langt at det ganske sikkert vil bære frukter allerede på nyåret. Avisa Grenseland vil, om alt går slik vi håper og tror, bli en lokalavis/månedsmagasin for lokalsamfunnene Marker og Årjäng. Med åpninger både østover og vestover. Det betyr at folk i grenseregio-

nen – Grenseland – vil kunne bli langt bedre kjent med hverandre enn hva tilfellet er i dag. For Markers vedkommende vil «nye» AG by på minst like mye lokalstoff som tidligere. I tillegg får man vite mer om alt det positive som skjer på svensk side. Forholdet mellom Marker og Årjäng har alltid vært nært og godt. Men det er både overraskende og unødvendig at de to broderfolkene vet så lite om hverandre. Det akter Avisa Grenseland å gjøre noe med i 2016.

God jul til alle

Men neste år er fortsatt noen uker unna. Nå er det julen som gjelder, og i Marker er forberedelsene i gang. Den store julegateåpningen står for døren. Da går «alle» mann av huse for å delta i den offisielle åpningen av årets julefeiring.

Nok en gang har den lokale handelsstanden, den lokale Lions-klubben,

MOT og kommunen gått sammen om å lage et innholdsrikt program for å gi innbyggerne den beste inngangen på julen. Det klarer de, og vi regner med at Ørje sentrum vil være stappfull av både folk og gode juleopplevelser den 28. november. Deretter går det slag i slag med arrangementer, pynting, julehandel og alt annet som hører førjulstiden til.

Vi avslutter med en oppfordring til alle markinger om å foreta julehandelen på hjemmebane. Det betyr mye for alle, ikke bare for dem som driver handel, men for kommunen og alle som bor i Marker.

Godt jul til alle!

Rådmannen slutter

Rådmann Espen Jaavall slutter i Marker kommune. Allerede 1. desember vil etter all sannsynlighet kommunalsjef Vidar Østenby ta over som konstituert rådmann frem til ny permanent rådmann er på plass.

Espen Jaavall er opprinnelig fra Rødenes. Han bor i Halden, og både pendlerveien og familiesituasjonen har ført til at han, etter en helhetsvurdering, har valgt å slutte som rådmann i Marker.

Espen Jaavall slutter 1. desember som rådmann i Marker kommune.

Foto: Øyvind Ottersen

SOUND OF SISTERS

De populære «søstrene» i Sound of Sisters holder i år julekonsert for tiende gang. Søndag 6. desember blir det to konserter i Marker rådhus. Begge konsertene var så godt som utsolgt da AG gikk i trykken.

Ingen skal behøve å være alene på julaften om de ikke vil det selv, understreker fra venstre Egil Refsti fra Marker Røde Kors, kjøpmann Morten Trømborg-Frogner på Rema 1000 i Ørje og leder av Frivilligsentralen Freddy Hagen.

– Ingen skal være alene på julaften

Populært tiltak gir alle en mulighet til å feire sammen i Ørje kirke

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

I snart ti år har markinger i alle aldre hatt tilbud om å feire jul sammen med andre i peisestua i Ørje kirke. Marker Røde Kors oppfattet behovet, dro det hele i gang og har med årene fått bistand med arrangementet fra Frivilligsentralen.

Varierende behov

– Oppslutningen veksler selvsagt litt fra år til år, men det pleier å være et sted rundt 20 personer, de fleste godt voksne. Og stemningen er god, forsikrer Frivilligsentralens leder Freddy Hagen.

I år blir intet unntak. Man vet at julaften er en dag som føles tung for mange, spesielt for dem som i utgangspunktet ikke har noen å feire sammen med eller som ønsker seg flere å snakke med rundt middagsbordet. Og her får alle et

tilbud om bokstavelig talt å komme til dekket bord.

Hagen er allerede i ferd med å pusse potetskrelleren for å gjenta fjorårets bedrift: Da skrellet han 90 poteter for hånd og stekte ribbe etter alle kunstens regler i flere omganger.

– En hyggelig jobb

– En veldig hyggelig jobb, slår han fast og legger til at det er en på alle måter tradisjonell julefeiring man legger opp til.

Her er det middag med ribbe, pølser og medisterkaker. Og ris-krem til dessert, før man går over på kaffen og småkakene. Ingen skal mangle noe, og det sørger kjøpmann Morten Trømborg-Frogner på Rema 1000 for.

Butikken sponser alt som skal til av mat og drikke for at alle skal bli mette.

– Dette er vi veldig glade for og stolte over å få være med på. Bare

tanken på at noen skal være alene på en dag som julaften er forferdelig, sier Trømborg-Frogner.

Helt gratis

Dermed er tilbudet også helt gratis for de som ønsker å være med. Alt gjøres på dugnad, og med et smil fra de involverte. Og ingen må være redde for å bli med, understreker de.

Feiringen starter litt utpå ettermiddagen, etter at Donald Duck har sunget julen inn, og er over en gang mellom 20 og 21. Derimellom rekker man å hygge seg mye sammen med de andre gjestene.

– Det hele skal være så hjemmekoselig som mulig. Vi har fyr på peisen, spiser og koser oss og sitter og snakker sammen over kaffekoppen. Intet «program», bare ren hygge, forsikrer Hagen.

– **Ingen selskapsleker eller gang rundt juletreet?**

– Nei, selskapsleker skal folk slippe. Vi pleier å lese juleevangeliet, men hvor mange kjenner du som går rundt juletreet hjemme hos seg selv på julaften?, repliserer han.

Det hele annonseres når det nærmer seg, og påmeldingen skjer til servicetorget i kommunen. Sammen med makker Egil Refsti, som er ansvarlig for arrangementet fra Marker Røde Kors sin side, håper han på mange påmeldte og gleder seg til å begynne med forberedelsene.

Plass til alle

– **Hvor mange kan dere ta imot?**
– Vi har plass til alle, forsikrer de og skuer ut over den rommelige peisestua i Ørje kirke.

Intet gleder dem mer enn om det blir fullt hus og stormende jubel. De starter bare såpass tidligere med potetskrellingen ...

VIL HA FLERE MED PÅ MOROA

Absolutt alle kan spille bowls, forsikrer ildsjelene på rådhuset.

TEKST: TORE ROBERT KLERUD

Det er lite snørr og svette, men desto mer godt humør å spore når samfunnsalen i Marker rådhus hver torsdag ettermiddag inntas av idrettsfolket. Skjønt deltagerne vil nok selv humre over en slik betegnelse – bowls, som fenomenet heter, har like mye preg av lek og moro som seriøs idrett.

Entusiaster

Ikke desto mindre er det nettopp det det er, og det arrangeres turneringer og beregnes poeng etter et klart regelverk. Foreløpig er det hele ganske nytt i Marker, men siden i sommer har en liten gruppe entusiaster vært i sving.

– Bowls-satsingen er et prosjekt på sentralt hold, og stikkordet er «folkehelse». Det skal i utgangspunktet gå ut året, men det er ting som tyder på at det vil bli videreført, forteller Freddy Hagen

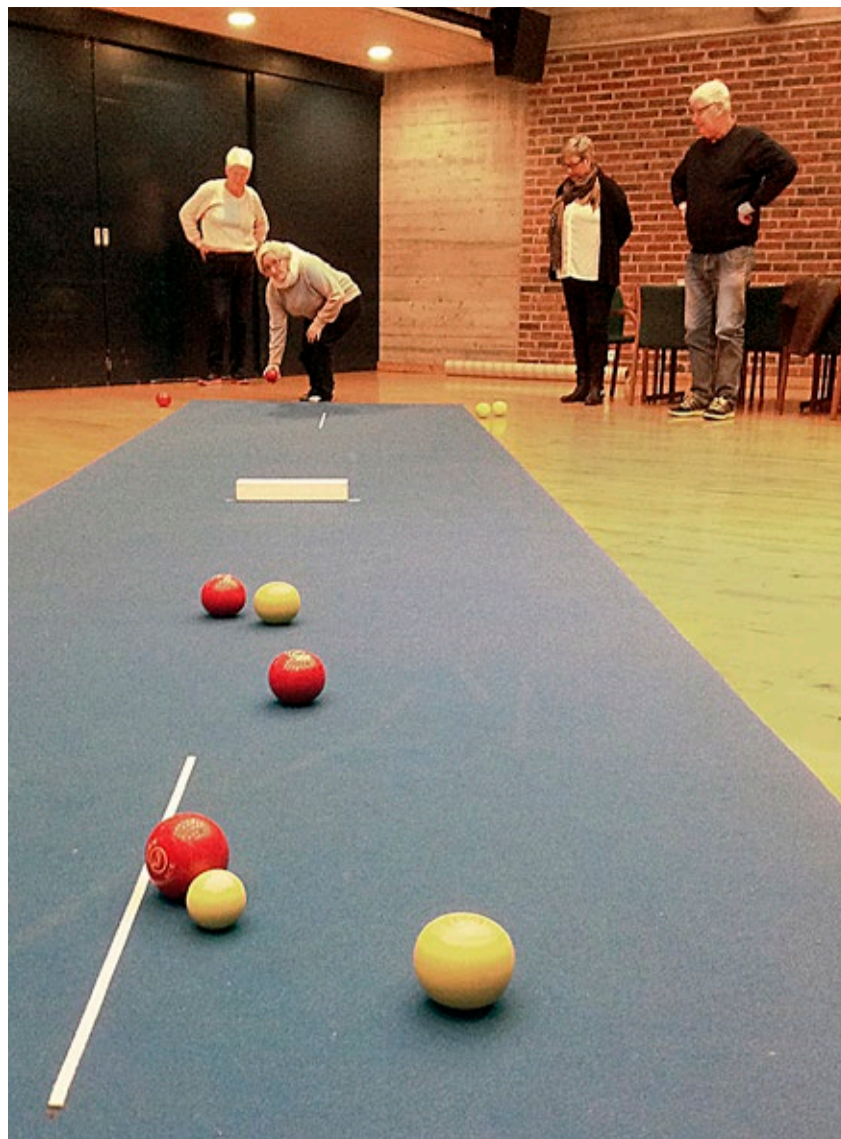
i Frivilligsentralen, som står bak prosjektet lokalt.

Spillet har klare likhetstrekk med petanque og boccia, men kulene er ikke helt runde og vekten ikke symmetrisk. Dermed «skrur» de seg rundt et hinder på kunstfiber-matten. Stor, liten, sterk eller svak har ingen betydning, og man spiller spillet like godt fra rullestol som stående på egne ben.

Beregning eller flaks

– Man må ha en fungerende hånd, det er alt. Det som avgjør suksessen er beregning – eller ren flaks, sier Hagen.

Alt fra seks til 16 spillere har vært i aksjon på de dagene man har spilt så langt, og det er plass til flere som ønsker å komme seg litt mer ut av godstolen, frister han. Tar det skikkelig av, kan det kanskje bli en større lokal satsing på bowls, selv etter at det sentralstyrte prosjektet eventuelt avsluttes på nyåret.

Marker har allerede fått en liten, men hengiven skare bowls-utøvere. Her er fra venstre Tove Johansen, Astrid Wøllø Mauritzen, Gerd Syversen og Anders Johansen i gang med konkurransen. Foto: Freddy Hagen.

Torgrimsbo i Øymark

I AG valgavis tidligere i høst hadde vi en historisk artikkel om valget i Nebba i Øymark. Artikkelen ble blant annet ledsaget av et bilde av den gamle skolestua på Søndre Torgrimsbo. Det var litt misvisende, for valget foregikk på Nordre Torgrimsbo, eiet av Johan Torgrimsbo på 1950 tallet.

Rett skal være rett.

NORSKOPPLÆRING

Marker kommune har de siste årene arrangert norskkurs for innvandrere, flyktninger og andre som har hatt behov for å lære seg norsk. I høst har det ikke vært kurs, men i stedet en avislesegruppe. Det har vært et gratis tilbud som alt fra fem til elleve personer jevnlig har benyttet seg av. Det hele startet tidlig i oktober, og tilbudet avsluttes i begynnelsen av desember. Da har det vært i alt ni slike avislesedager, under kyndig ledelse og veiledning av Hilde Diesen.

GRANLI RØR AS

rørkjøp

Vi tilbyr følgende:

- Nybygg
- Rehabilitering
- Service
- Sanitæranlegg
- Varmeanlegg
- Kloakkrensing
- Vannrensing
- Gassanlegg

God jul og godt nytt år!

Granli Rør AS
 Nesveien 20, 1870 Ørje
 Tlf: 69 81 12 71
 Mob: 90 91 42 32
 stig-erik.granli@granliror.no
www.granliror.no

Alt du trenger til jul!

Velkommen til en hyggelig julehandel på

REMA 1000 ØRJE

Søndagsåpent kl. 14-20
6. des. – 13. des. – 20. des.

Ikke spar på julekosen – spar penger!

REMA 1000

Butikksjef Else Marit Svendsen og medhjelper Kai Orbraaten har hatt god hjelp av mange andre for å få flyttesjauen i havn. Nå er Samvirkelaget bruktbuikk å finne i nye og bedre egnede lokaler i Storgata

Givergleden er stor, og butikken har til enhver tid mange flotte varer. Ikke minst klær, understreker Kai Orbraaten, som kan by på alt fra gallakjoler til kalosjer.

Større butikk og mindre sjanse for å gjemme bort ting på lager gjør at butikken må være mer aktuell hele tiden. Nå forventer man stort rush av handlelystne på nisser og julepynt.

Satser på nytt med brukte varer

Etter en hektisk flytteprosess har «Samvirkelaget bruktbuikk» i Ørje gjenoppstått i litt forandret skrud.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Et knippe år har gått siden omsetningen av bruktgjenstander av alle slag ble fast organisert under tak i Ørje sentrum, og butikken har rukket å «sette seg» i bevisstheten hos både kunder og «leverandører».

Gjenbruk

Kanskje ikke så rart. Gjenbruk ligger på alle måter i tiden, og når det er både praktisk å levere inn gjenstander som har blitt til overs og «kult» å kjøpe dem, da er det duket for en suksess.

– Givergleden er enorm, og siden vi stadig har mye flott å by på er trafikken av kunder også veldig bra. Og det har bare blitt bedre etterhvert som folk har blitt klar over at vi er her, sier Else Marit Svendsen, som er ansvarlig for prosjektet fra kommunens side.

Så populært har det blitt, at man ønsket seg nye lokaler mer midt i sentrum. Og stort mer midt i kan man ikke komme, enn i butikklokalene i selveste Murgården, som den heter på folkemunne.

Dermed var veien kort - i dobbel forstand - da disse lokalene ble

ledige. Nå i november har man lukket dørene en kort periode mens flyttingen fra det gamle Samvirkelag-lokalet ved torget pågikk. Nå er alt på plass og klappet og klart for storinnrykk.

Synes godt i Storgata

– Dere har ikke flyttet mer enn et par hundre meter, om enn det?

– Nei, men i Storgata synes vi litt bedre. Dessuten er disse lokalene litt annerledes enn de gamle. Her har vi større butikklokale, men på den annen side nesten ikke noe lager. Det gjør at vi må drive butikken på en litt annen måte, forklarer hun.

Nå skal nemlig hele vareutvalget kunne vises frem på én gang. Mindre sjauing inn og ut på lageret og større bevissthet på hva man tar imot.

– Ja, nå kan vi ikke gjemme bort noe på lageret lenger, ler butikksjefen og veksler et lurt blikk med medhjelper Kai Orbraaten.

For ryddesjauet i forbindelse med flyttingen har avslørt at det nok var på tide å få spavendt beholdningen. Det er visst ikke måte på hvor mye rart som har dukket opp i kriker og kroker, forstår vi på dem.

Men nå skal det altså bli andre boller, med et større og til enhver tid mer oppdatert vareutvalg for kundene og ryddigere forhold for de mange som driver butikken. Det er mange frivillige som gjør en god jobb her av folk som har behov for arbeids- eller språktrening, understreker Svendsen.

ANONBY GÅRD

Poteter til jul

- Mandel
- Pimpernell
- Fakse
- Asterix
- Brage
- Grom

Kr 10,- pr. kg

TELEFON 41 52 30 17

ANONBY GÅRD, 1870 ØRJE. E-POST: NESSET@HALDEN.NET

Vi selger også EGG og HONNING

Julegavene vi drømmer om

- Bærbar PC
- Nettbrett
- Mobiltelefon
- Tilbehør

SluseByen D@ta AS

Tvillinggata 1 Ørje. Tlf. 69 81 20 15. E-post: post@slusebyenaara.no

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Anneli Sollie har blitt godt kjent med kanalbyggeren Engebret Soot under arbeidet med manuset til Soot-spillet. Og historien rommer enda mye mer som vil gjøre spillet levende i årene fremover, lover hun.

Billettsalget starter 1. desember, og **manuset** er i stadig utvikling.

Nå starter jobben med

Innenfor kulturen er «den vanskelige oppfølgeren» et kjent begrep. Etter en suksess er folks forventninger skyhøye, og etter en flopp får man i beste fall bare den ene sjansen til å reise seg og klatre til nye høyder.

Kjempesuksess

Strømmen av lovord etter sommerens Soot-spill i Ørje Sluser levner liten tvil om at ensemblet møter utfordringen fra det førstnevnte perspektivet. Og selv om «alle» har tatt det som en selvfølge, har det ikke vært helt klart før nå i høst at det faktisk ville bli en oppfølger.

Alle har jobbet mot det, men det er først nå at brikkene har falt på plass. Dermed bretter regissør og manusansvarlig Anneli Sollie og resten av crewet opp ermene nettopp i disse dager.

Det vil si at hele stjerne-galleriet fra i sommer også blir med i 2016.

Mye jobb venter før slusene igjen skal renne over av publikummere og spilleglede til sommeren, men hun er rolig og ved rimelig godt mot. Sommerens gjennomføringer ga svært få negative overraskelser, dermed har man allerede etter ett år et svært godt erfaringsgrunnlag å basere seg på.

Er nesten i mål

– Jeg har nettopp kommet i mål med de profesjonelle skuespillerne. I praksis mangler det riktignok én underskrift på et papir, men det mangler ikke mer på at vi er enige enn at vi kommer dit i løpet av en lunsj, sier hun.

Det vil si at hele stjernegalleriet fra i sommer også blir med i 2016.

– **Ingen nyheter, altså?**

– Joda, masser! For dette manuset er

i høyeste grad levende, og det vil nok kunne utvides og gjøres litt om på fra år til år så lenge det får leve, forteller hun.

Mer i dybden

Det er så vidt mange interessante skikkelser involvert, at det er mulig å gå mer i dybden på hver og en av dem. Og hun innrømmer at de mange dyktige, lokale skuespillernes tolkninger av de forskjellige rollene i seg selv har gjort dem mer interessante å forske mer i.

Det blir en del av hennes jobb nå i vinter – å velge ut hvilke av rollefigurene i spillet som fortjener å få litt mer plass, og hvilke historier de muligens kan fortelle. Samt å skrive dem inn i manuset.

– Dette kan bli hvor stort som helst, ler hun, på spørsmål om ikke dette kan bli i overkant omfattende å få med seg

Ensemblet takker et strålende fornøyd publikum etter en av de ti utsolgte forestillingene. Foto: Robert Meyer.

En høytidelig stund for Engebret Soot. Foto: Vidar Østenby.

Store og små, amatører og proffer, i skjønn forening under Soot-spillet i juni. Foto: Vidar Østenby.

Soot-spillet 2016

for publikum i sluseamfiet en sommerkveld. Og legger raskt til at alt selvsagt ikke vil skje på én gang, her er det derimot materiale nok å ta av til å kunne justere spillet fra år til år.

Lovende

Det virker utvilsomt lovende for et spill som, sin begrensede publikumskapasitet til tross, nok vil være avhengig av å trekke til seg en del av de samme publikummerne fra år til år.

Nå er det på den annen side få som tror at det vil bli noe problem. Reaksjonene i sommer tydet på at også det lokale publikummet ønsket å ta turen igjen hvis de fikk sjansen, og med et «levende» manus fra år til år vil man stå enda bedre rustet til å fylle opp plassene.

– For 300 plasser i sluseamfiet må

... her er det materiale nok å ta av til å kunne justere spillet fra år til år.

nødvendigvis gi en viss begrensning når det gjelder lønnsomheten?

– Ja, det er ikke tvil om at dette er en oppsetning som strengt tatt hadde passet bedre til et publikum på ytterligere 100 eller 150 publikummere per forestilling. Men miljøet og den intime følelsen er også en del av egenarten, påpeker Sollie.

Ti fulle hus

I sommer ble de ti forestillingene utsolgt. For 2016 har man utvidet med én forestilling til, og våre nedstøvede matematikkunnskaper fra 1970-tallet skulle dermed tilsi at 3.300 personer vil få sjansen til å se spillet. Med mindre man klarer å utvide kapasiteten noe.

– Det er nok ikke enkelt å få til. Men vi ser hva vi klarer, sier hun, og legger til

at det neste år, som i år, vil bli forhåndssalg på nettet av så godt som samtlige billetter.

Kun eventuell ledig kapasitet på den svært beskjedne VIP-tribunen blir solgt ved inngangen. Det er snakk om fra null til bare en svært liten håndfull billetter, og de som satset på å få tak i en av dem i år tar nok neppe sjansen igjen.

– Det var faktisk tilløp til slåssing om disse billettene i år, så vi tipper at mange vil passe på å være tidlig ute når vi nå legger ut billettene 1. desember. De kan jo passe godt som julegaver også, hinner Sollie, før hun haster videre i arbeidet med å finne frem nye interessante delhistorier i historien om Engebret Soot og menneskene rundt ham.

Både små og store – mennesker og dyr – kan glede seg til julegateåpningen i Ørje.

Tenner julegleden i gammel og ung

Tradisjoner vekkes til live under årets julegateåpning i Ørje.

TEKST: TORE ROBERT KLERUD

Det går tilsynelatende kortere og kortere tid mellom jul og jul. Snart er det bare februar og begynnelsen av mars igjen hvor du ikke får kjøpt julemarsipan i butikkene.

Men når november er i ferd med å gå over i desember, er det tid for å roe ned og la førjulshyggen senke seg. Det har handelsstanden i Ørje lange tradisjoner med å sørge for når de inviterer til stortilt julegateåpning, i tett samarbeid med blant annet Lions Club Marker.

Lang tradisjon

– Hvor lenge det har vært julegateåpning i disse formene i Ørje? Det var et godt spørsmål. Det er vel så lenge noen kan huske, så om vi skulle trenge et ekstra trekkplaster en gang kan vi vel trygt annonsere med at det er for hundrede gang, ler Trine Nilsen i Handelsstandsforeningen.

Noe slikt konstruert trekkplaster trenger de i hvert fall ikke i år. Som vanlig har hun og Kari Christensen gått i bresjen for forberedelsene, og de kan etter mye arbeid presentere et program som både inneholder mye og tar det hele litt tilbake til «røttene» for julegateåpning i Ørje.

– For det første stenger vi Storgata og lager gågate mellom Bakergaarden og hotellet. Da får vi fortettet det hele litt mer enn vi får på torget, forklarer de.

Mange høydepunkter

I gågata blir det tett mellom høydepunktene. Flere butikker vil ventelig flytte litt av aktiviteten sin utenfor døren, i hvert fall hvis været spil-

ler på lag. Og med bålpanner bortover i gaten tør man utlove god stemning når publikum kommer.

– Få med at vi er veldig takknemlige overfor Lions, som alltid gjør en kjempeinnsats. De pynter hele Storgata med små juletrær i lysstolpene og er også hjertelig tilstede som gløggnisser på julegateåpningen, noe både barn og voksne setter stor pris på, sier Kari Christensen.

Dyr og Gråtass

Ellers er det selvsagt underholdning for de minste som skaper den største stemningen. I år blir det turer med Gråtass for dem som vil, og det vil også være masser av dyr tilstede.

– De kommer fra Dahl besøksgård, som driver etter «åpen gård»-konseptet med stor suksess, forklarer Trine Nilsen og nevner i fleng dyr som lama, esel, hester og marsvin.

Et annet, og meget hyggelig gjensyn, er at barnekoret vil dukke opp igjen og gå rundt i butikkene og synge julesanger. Det er en tradisjon som fantes tilbake på 1980-tallet, men som ingen helt husker når ble borte. Nå blir det barnesang og juletoner fra tidlig på formiddagen, før Slusebrass avslutter dagen på samme måte når det skal gås rundt juletreet i påvente av at Lions-nissene skal finne frem godteposene.

Både voksne og barn vil da trolig sette pris på å få strekke bena godt på kvelden. For når førjulstiden innledes i Ørje, er det selvsagt ikke gjort i løpet av bare én dag.

Julemarked på Bruget

– Nei, det blir full fart på søndag også. Da er det tid for det like tradisjonelle julemarkedet

på Ørje Brug, der flinke lokale ildsjeler pleier å møte opp i hopetall for å selge alt fra grytekluter og spekepølser til fuglekasser og småkaker. Samtidig har også de lokale kunstnerne i Kreativiteket utstilling i Galleri Bruget, og for mange er høydepunktet på dagen å treffes og bare ta en prat over en kopp kaffe, konstaterer de to flittige ildsjelene i handelsstanden.

De lokale kunstnerne i Kreativiteket, her representert ved Ruth Vaaler Thorvaldsen, Reidar Søby og Lars Oscar Sæther, bidrar med sin utstilling i Galleri Bruget til å skape liv og røre på Ørje Brug under julemarkedet. Arkivfoto: Tore Robert Klerud

SYKKELHJELMER REDDER LIV

Hver høst dukker Gjensidige Marker opp i fjerdeklasse på Marker skole. Med seg har de flotte sykkelhjelmer som skal gjøre det tryggere å være ung syklist i trafikken.

ØVVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Vårt lokale forsikringsselskap har gjort dette i mange år. Ingen vet hvor mange barn og unge som har unngått alvorlige skader som følge av denne hjelmbruken, men noen er det. Og flere blir det. For Gjensidige Marker har ingen planer om å stanse den populære tradisjonen.

Trygghet

Det er en ekstra trygghet for både barna selv og foresatte at de håpefulle har en tøff, moteriktig og ikke minst solid hjelm på hodet når de ferdes på sykkel. For all statistikk viser at sykkelhjelmer redder liv og forhindrer alvorlige hodeskader.

Elevene i fjerdeklasse på Marker skole har fått sykkelhjelmer fra Gjensidige Marker. Blant blide barn ser vi brannkassas lokale representanter Kjersti Braarud og Ingerd Eng.

Under utdelingen til årets fjerdeklassinger, fikk både Gjensidiges representanter, lærerne, medelever

og Avisa Grenseland høre flere til dels dramatiske historier om hva som kan skje når barn sykler. Flere

fortalte at de kunne takke hjelmen for at det tross alt gikk bra.

Havass Skog

Er du skogeier?

Vi kan

- tømmerdrift og tynning
- planting og ungskogpleie
- gi gode råd om skogforvaltning

Kontakt oss for en prat om skog og tømmer:

Havass Skog, Storgt. 55, 1870 Ørje
Tlf. 69 81 27 00, firmapost@havass.skog.no

Skogeierne langs Haldenvassdraget

NORGESFOR
ØST

BESØK VÅRE BUTIKKER:

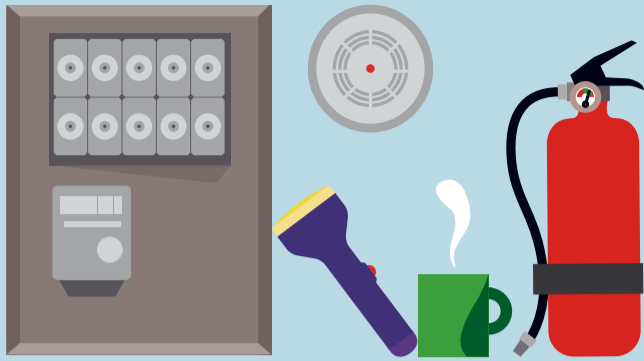
**Vi selger alt
i hageutstyr, hundefor, kattefor
og driftsmidler til landbruket**

SLORAFOSS
Telefon: 63 85 46 60

ØRJE, Haldenveien 71
Telefon 69 81 49 40

TRØGSTAD
Telefon: 69 82 43 00

www.norgesfor.no

God nyhet til deg som er under 35 år og skal forsikre boligen din!

Forsikrer du boligen din hos oss i 2015, spanderer vi sikkerhetspakken vår på deg.

Pakken inneholder:

- el-kontroll, utført av sertifisert montør (forutsetter utbedret og godkjent anlegg)
- brannslukkingsapparat (6 kilo, skum)
- tre seriekoblede røykvarslere med display
- brannteppe
- guidelight (rømningslys, nattlys og lommelykt i ett)
- personlig rådgiver

Tilbudet gjelder våre kontorer i Mysen, Ørje, Hobøl og Rakkestad.

Ring oss på 03100 eller se gjensidige.no/iao

Gjensidige

Stort utvalg i julegaver

Klokker, smykker, kjøkkenartikler og stort og smått til jul. Og selvsagt alt en fargehandel kan by på.

TELEFON 69 81 14 70. STORGATA 56, 1870 ØRJE
VIDAR@SENTRUMFARGE.NO

AREMARK ■ MARKER ■ RØMSKOG ■ MOSS ■ RAKKESTAD

VERDIKORT – den perfekte julegave?

Verdikort kan brukes som gavekort eller kontantkort – over hele verden. Du bestemmer selv verdien og sjekker saldo på nett eller via SMS. Kortet kan også brukes på nett og i alle butikker som aksepterer Visa.

Kortet kjøpes i banken og er klart til bruk.

Marker Sparebank. Telefon 69 81 04 00. epost@marker-sparebank.no
www.marker-sparebank.no

Marker
sparebank
– førstevalget

Travle tider for Tormod

Stadig flere ser verdien av å sjekke inn bilhjulene sine på dekkhotell, for å slippe å tenke på annet enn å møte opp til hjulskift to ganger i året. Tormod har god plass i en mørk og tørr kjeller, noe som skulle sørge for et femstjerners hotellopphold for hjulene.

Det er foreløpig bare i dekkseongen at det er tilløp til kø ved skranken. Men der har uansett ikke Tormod særlig tid til å sitte, spøker Thomas Furulund til venstre og Rein Sehlin.

Driver du med bildekk, kan du i hvert fall være sikker på å ha nok å gjøre akkurat når vinteren kommer, ler Tormod Syversen. Etter halvannet års drift begynner dog firmaet å få stabilt driftsgrunnlag gjennom hele året.

Halvannet år etter etableringen ruller det stadig på for Tormods Dekk og Bilpleie i Ørje.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Driver man med bildekk er man garantert å få jobbe lange dager minst én periode i året: Ingen ønsker å erklære sommeren for avsluttet før de må, og dermed venter veldig mange til den første rimfrosten før de motvillig bytter til vinterdekk.

Hobby ble levebrød

Det var Tormod Syversen klar over da han bestemte seg for å gjøre hobby til levebrød for halvannet år siden. Men om det totalt sett over hele året var markert for å leve av å selge dekk, felger og bilrekvisita, samt å ta på seg bilpleie, det visste han ikke.

– Det har tatt tid å etablere seg. Men nå begynner folk å bli klar over at jeg er her, og det begynner å bli nok å gjøre, forteller han.

Muligheten kom da han kjøpte den tidligere eiendommen til elverket i Idrettsveien. Kona trengte mer plass til sitt regnskapsfirma, og da hun hadde tatt det hun trengte, var den gamle garasjen og lageret ledig. Da ble fristelsen for stor for den meget bilinteresserte butikkmannen.

Det første halvåret kombinerte han etableringen av Tormods Dekk og Bilpleie med å fortsette i halvstilling i den lokale byggevareforretningen. For et års tid siden hadde han kommet nok i gang til at han våget å ta steget over i eget hus på heltid.

Ingen spøk

– Det har gått sakte, men sikkert oppover. Det begynner å hjelpe, men det er neimen ingen spøk å drive for seg selv. Selv om man har bra omsetning, forsvinner det mye penger i alle retninger, sier han og legger til at eiendomsskatten ikke akkurat er et velkomment tilskudd i buketten av utgifter i hans situasjon.

Men han angret ikke. Å gjøre hobby til jobb er motiverende i seg selv, og han teller ikke timer.

– Det er vel en fordel i disse dager?

– Ja, det kan du si, ler han og innrømmer at den pene høsten har gjort ketchup-effekten enda mer merkbar: Da det begynte å glitre i morgen-asfalten, var det plutselig kø foran døren fra tidlig morgen til sen kveld.

Mange oppdager litt for sent at dekkene de skal sette på faktisk var utslitt da de tok dem av i vår, men med daglig levering av fersk vare er hjelpen aldri langt unna. Og Tormod merker økende interesse for

tilbudet om å ta seg av hele «tankevirksomheten» rundt dette:

«Hotellsjef»

Med en rommelig kjeller under lokalene har han god plass til å tilby dekkhotell, med lagring, vask, tilsyn og skift, vår og høst, til en forhåndsbestemt totalpris. Forutsigbarhet er et stadig mer populært begrep rundt alt som har med bil å gjøre, i takt med at kostnadsnivået stadig stiger, forklarer hotellsjefen.

– Hva er viktigst, bilpleie eller dekk?

– Helt klart dekk. Bilpleie er virkelig ikke veldig god timebetaling hvis man skal gjøre en ordentlig jobb, og det skal man jo. Men det er fint å ha for å fylle opp dagen med, sier han og forteller at han nå skal sette inn en ny garasjeport slik at biler til polering kan stå inne og bli gjennomvarme på et eget sted, uten bokstavelig talt å stå i veien for dekk-kundene.

Å gjøre en bil skikkelig ren både ut- og innvendig er en tidkrevende jobb, og flere og flere ser poenget i å sette bort jobben til en som har erfaring og dermed får god dreis på å fikse alle kriker og kroker på en ordentlig måte. Kriker og kroker er det nok av på moderne biler, og det er også mange forskjellige overflater i svært forskjellige materialer, som alle krever forskjellig behand-

ling for å bli rene – og for å holde seg pene.

Bilpleie

Bilpleie-biten er det imidlertid ikke høysesong for akkurat nå. Men det burde det kanskje ha vært, mener han.

– Folk tenker på at de skal ha ren og pen bil etter at vinteren er over. Før 17. mai er det høytrykk. Men hadde de tenkt på å ta en runde nå på høsten også, før vinteren kommer, hadde salt og skitt fått mye dårligere feste. Da hadde oppfriskingsjobben på våren blitt mye lettere, og bilen hadde totalt sett holdt seg mye bedre, understreker han.

Han har allerede et godt kundegrunnlag, og kuriøst nok har han fått mange av kommunens hytteboere som kunder. Han håper og tror at businessen vil vokse litt til og på sikt gi en stabil arbeidsplass. Bil koster mye penger, og stadig flere ser verdien i å følge opp investeringen sin på best mulig måte.

– Samtidig er det også mange som både polerer og skifter ting som batterier og vinduspussere selv. Salg av slik rekvisita er også noe som stadig bidrar sterkere til omsetningen her. Det gjelder å ha flere ben å stå på, konstaterer Tormod Syversen innimellom de aller siste hjulskiftene for sesongen.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Årets førsteklassinger

Et nytt skoleår er godt igang, og en stor gruppe elever har rukket å venne seg til en helt ny hverdag som skoleelever ved Ørje skole.

Som tidligere år utgjør den humørfylte gjengen to klasser, der vi forstår at stemningen er høy og smil og latter aldri langt unna.

På disse bildene ser vi dem i et sjeldent oppstilt og systematisk øyeblikk i skolegården. De sto ikke rolig lenge, og utforskertrangen lover godt foran ni års skolegang.

Bakerste rekke: Hanne Krogstad (kontaktlærer), Rayan Abbas, Jonas Kristensen, Tobias Lund Pettersen, Milla Nygård Hansen, Lily Henriksen, Marianne Ulseth Simensen (assistent i 1A og 1B).

Midterste rekke: Anna Linnea Degnes Løberg, Martin Granli, Jonathan Heyerdahl Jensen, Anders Felix Lislrud Lundebø, Haydar Daaboul, Niklas Bjerke, Selma Hattestad Nesset.

Første rekke: Simon Hansen, Tobias Haugsmoen Augensen, Amalie Jaavall, Amalie Bundgaard Chylewski, Sarah-Michelle Evensen, Oliver Studsrud.

Ikke tilstede da bildet ble tatt: Liridona Hyseni og Emma Larsen.

Ørje skole 1A

Bakerste rekke: Cornelia Heed Tangen, Isabella Olsen Persson, Syver Skaug, Leo Aleksander Falkenberg Grini, Aksel Mhan Ruud, Thea Larsen, Jan Tuihof, Linda Huse Søby (kontaktlærer).

Midterste rekke: Thea Sofi Sjøberg, Stein Kristian Rødseth, Markus Jovall, Laura Hoffbauer, Eline Torgersen, Ylva Hobber.

Første rekke: Leon Berger Syversen, Amalie Røen, Kimberly Krosby Andersen, Selma Alice Brevig, Stella Hamgaard, Erik Syversen, Torkil Slupstad, Lycke Noren Ronander.

Ørje skole 1B

Endelig er Ila på rett plass

Endelig er Elisabeth «Ila» Jensen å finne i rollen som kafé-vert i Ørje igjen. I sommer åpnet hun dørene, og responsen fra publikum har vært god.

Fokuset er først og fremst på frokost- og lunsjmat som folk kan stikke innom og kjøpe med seg på vei til jobb tidlig på morgenen. Det blir lange dager, og det hadde ikke gått uten hjelp fra samboer og familie, innrømmer Ila.

Elisabeth Jensen hadde lett høyt og lavt etter seg selv. Så fikk hun se speilbildet sitt i vinduet på et tomt butikklokale i Ørje. Nå driver hun kafé igjen.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Livet som kafé-vert er ingen dans på roser. I hvert fall ikke bare det. Det vet Elisabeth – eller «Ila» på folkemunne – Jensen alt om.

I 2007 var det hun som sto for driften da Bakergaarden Café åpnet for første gang i Ørje, og hun hadde lange og slitsomme dager frem til andre tok over tre år senere.

Men dagene var gode også. Og det glemte hun aldri. De siste fem årene har hun etter eget utsagn lett etter seg selv. Og hun har gjort det ordentlig.

Klær og post

– Jeg har vært i en klesforretning i Halden, en i Askim, vikariert som postbud flere steder og også vært innom et stort lager. Men nå er jeg her, sier hun, og ønsker velkommen inn i nyetablerte «Café Enogførti'n» i Ørje sentrum.

Etablisementet ble åpnet på tampen av sommeren, og det hele skjedde fryktelig fort. Tilsynelatende også litt tilfeldig, men lysten på å drive kafé har nok ligget der helt siden hun pakket sammen på Bakergaarden, innrømmer hun.

– Jeg kjørte gjennom Ørje sentrum grytidlig en morgen og var sulten. Hadde ikke lyst på bensinstasjonsmat, og noe annet var det dessverre ikke å få tak i så tidlig på morgenen. Da så jeg dette lokalet stå tomt, forteller hun.

For å la en kort historie være nettopp det; knappe to uker senere åpnet hun dørene. Og etter det har

hun ikke hatt fritidsproblemer. Eller fritid i det hele tatt, for den saks skyld.

God respons

– Responsen har vært utrolig god. Det er sååå moro! Veldig mye jobb, men nå vet jeg litt mer enn jeg visste forrige gang jeg startet opp. Dermed har jeg blant annet holdt igjen veldig på kostnadene. Absolutt alt her, bortsett fra kassaapparatet, er kjøpt brukt på finn.no, ler hun.

– **Men hvordan er det å konkurrere med kafeen du tidligere drev selv?**

– Vi er jo ikke konkurrenter direkte. Jeg har først og fremst satset på et marked som ingen hadde tatt tak i, nemlig jobbmat som man kan stikke innom og kjøpe på vei til jobb. Åpningstiden er riktignok fra 8, men jeg pleier å være på plass mellom 6 og 7, og det er mye trafikk her da. Og så har det dratt med seg en del møtemat, kaker, snitter og forskjellig catering i tillegg, sier hun.

Mange setter også pris på at det er blitt liv i ytterligere ett av lokalene som har stått tomt en stund i Storgata. Det er stadig mange som tar en kopp kaffe og en prat med kjente og ukjente ved ett av bordene inne i eller utenfor cafeen, noe som også passer den sosiale caféverten utmerket. Hun har i sommer også holdt ekstra åpent på noen kvelder for at blant annet motorsykelklubben og amcar-klubben skulle ha et fast møtepunkt på faste møtekvelder.

– Hyggelig at det er blitt liv i enda et lokale i Storgata. Her er det alltid god stemning, sier Jarle Gård McCarthy (til venstre) og Stian Eide.

Temakvelder

– Det har også vært veldig bra respons på noen temakvelder som vi har arrangert, om alt fra sminke til interiør. Det er veldig hyggelig at folk bruker stedet, nå til jul skal for eksempel barnehagen stå for julepynten i lokalet, og jeg er åpen for å høre hvis folk har ideer om noe vi kan arrangere, sier hun, samtidig som hun med stor iver gir seg i kast med en dobbel latte til en ventende kunde.

Elisabeth har stor glede av å lage mat, generelt sett. Men for en barista-utdannet cafévert er det alltid et høydepunkt når hun får sjansen

til å utfolde seg på kaffemaskinen.

– Den «vanlige» kaffen vi serverer er også spesiell. En blanding av to kaffesorter som jeg har smakt meg frem til selv. Jeg har fått mye skryt for den, og du får ikke oppskriften, ler hun – og legger til at hun også selger litt spesielt utvalgt kaffe, samt karameller og andre godsaker i egen hylle.

– Karamellene er svenske, og jeg er en av bare seks som har blitt godkjent som forhandler i Norge. Et typisk eksempel på at jeg forsøker å tilby ting som ikke andre har. På den måten skal det være rom for alle som driver i Ørje, understreker hun.

Titteskapet

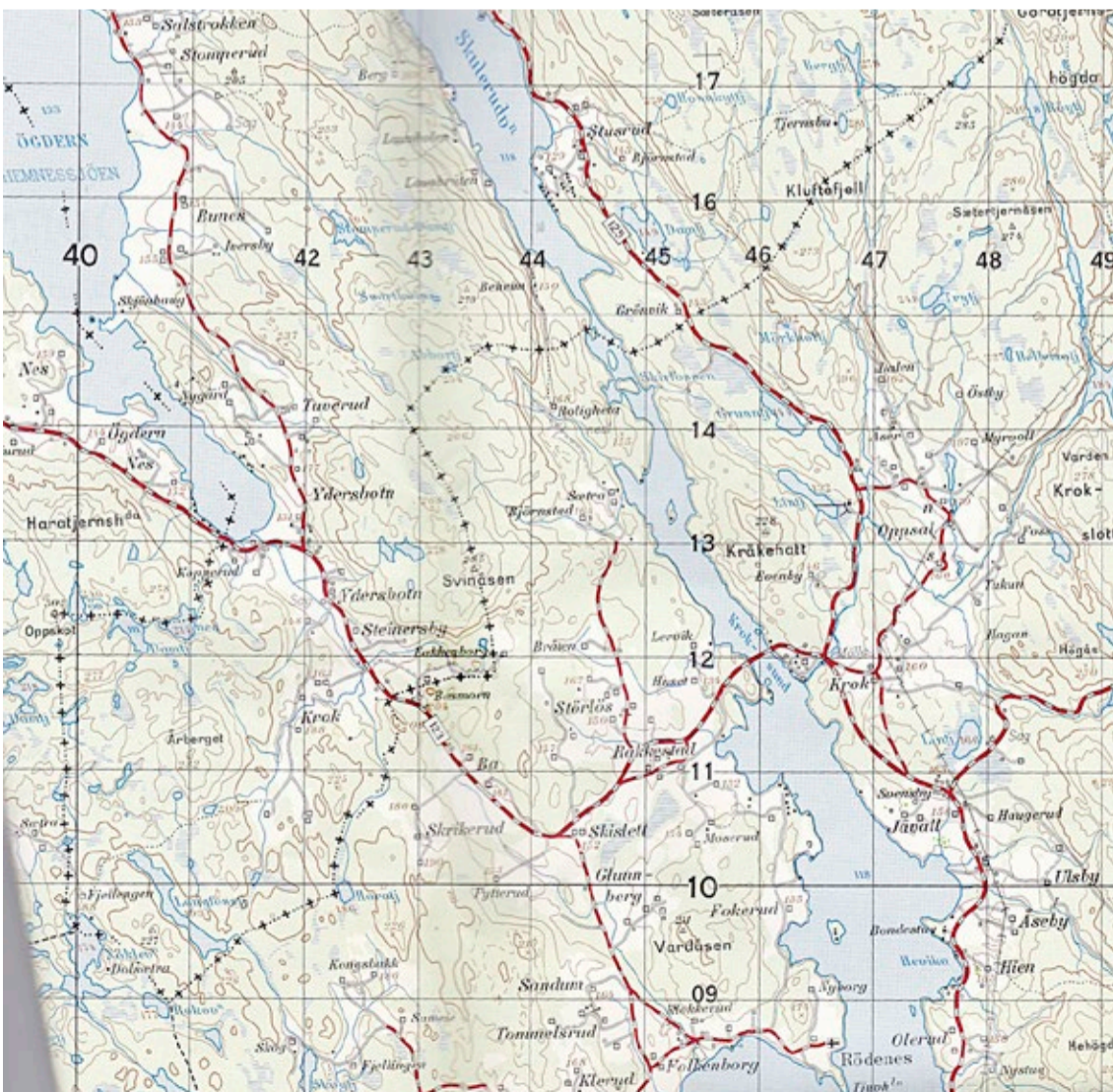
ved Eilif Mosbæk

Med redaktøren på slep til Rødenes' nedlagte boplasser

Jerusalem, Jeriko og Oljeberget

Basmo skanse fremstår som ganske beskjeden sett nedenfra, men vel opp dukker det opp et spennende forsvarsverk. Foto: Eilif Mosbæk.

Kartutsnitt i et av redaktørenes utfluktsområder: Basmo skanse med omliggende herligheter.

Avisa Grenselands redaktør har latt seg fascinere av klingende gårds- og stedsnavn i Marker kommune. Der han haster gjennom bygdesamfunnet, slepende på sine avisbunker, har ulike geografiske byer og områder både i Europa, men også i Midtøsten og enda fjernere dukket opp på postkasser og enkle veiskilt. Spesielt er nordvestre hjørne av Rødenes godt representert.

Vi assisterer ham så gjerne i denne navnelabyrinth.

Festningsverk

Ved å ta utgangspunkt i grenseområdet mot Aurskog-Høland finner vi et forsvarsverk: Basmoen (moen ved Ba) som aldri tjente noen militær hensikt og følgelig heller ikke kom i regulære kamphandlinger på 1600–1700-tallet. Selv om grensefeidene med svenskene var mer enn friske nok i områdene både nord og sør for oss like til fredsslutningen i 1720. Den antatt Asberger syndrom-rammede Karl 12. falt som kjent ved Fredriksten i Halden i 1718, og luften gikk ut av svenske aggressorer.

Kun ett skarpt skudd ble visstnok avfyrt fra Basmo skanse, som en avskjedssalutt til retirerende svensker 9. mai 1716. Den 12 pounds tunge kanonkula ble funnet mange år senere ved grøftegraving på Skislet. Det er sparsommelige mennesker i våre distrikter. Alt kan komme til nytte ved en senere anledning.

Skjeggveskst

Skislet er et av navnene som opptar redaktøren. Ifølge 1800-tallets universitetsprofessor Oluf Rygh, som blant en mengde andre gjøremål også forsket på norske gårdsnavn, var navnet utledet av «Skjeggleset», mannsnavnet Skeggi. Hårveksten i hodets nedre del var mer tiltrengt i våre nordlige og mer arktiske egne enn de var på redaktørenes sydligere boplass.

I umiddelbar nærhet finner vi gårdsnavnet Ba. Kun ytterligere ett sted i Norge finner vi dette navnet, Kvernes på Nordmøre. Rygh heller til begrepet «bath» eller kanskje beslektet med stedsnavnet Bodin (Bodø).

Pytterud er også et klingende gårdsnavn. Tolket hos Rygh som «vannpytt».

«Jemtland» finner vi ved Bjørknes, nærmere Kallak. Bohuslän, Jemtland og Härjedalen, gamle norske landsdeler (som kanskje kunne være verd en omkamp?). Redaktøren har da også tidligere, så vidt meg bekjent, vært bosatt i Dalsland og ser poenget i nasjonsutvidelsen.

Jerusalem og Jeriko

«Jeriko», her er vi på gammeltestamentlig grunn, lå på Rødenes prestegårds eiendom – selvsagt! Finnes også på Stikle i Øymark, som gammel melkerampe og oppslagstavle.

«Jerusalem», nå er vi virkelig ved sentrale strøk i både geografisk og religionspregende sammenheng. Hadde både senior og junior Bush lånt øre til sin gamle allierte Osama bin Laden, kunne både Midtøsten, sentralasiatiske og fjernere asiatiske land vært spart for mange

Slik ser det ut i dag på den nedlagte plassen Jerusalem i Rødene. Foto: Ole Fredrik Sande-Ottersen.

Brødrene Nilsen var de siste som bodde på Jerusalem. De var begge svært glad i musikk.

skrekkhendlinger. Bin Ladens uttalte ønske overfor de to omtalte «gentlemen» var snarest å finne løsninger for opprettelse av en palestinsk stat. Alle fredsforhandlingens «perpetuum mobile». Den videre historie er – akk! så kjent.

De siste beboere av husmannsplassen Jerusalem var brødrene Nilsen. Hadde verden vært befolket av denne kalibers mennesker, kunne vi trygt dyrket våre ulike religioner i fred, selv i løer og uthus på det selvsamme sted. Kanskje de til og med hadde assistert og akkompagnert de ulike bønnestundene med sin musikalitet.

Fokkenborg

Vest for Jerusalem, som tilhørte gården Storlås, finner vi plassen «Fokkenborg». Med sin strategiske beliggenhet nær garnisonen Basmoen, hvor det i sin tid var forlagt drøyt et kompani soldater, faller det (med en smule tilsjasket fantasi) naturlig å ta i bruk både tysk og anglosaksisk språkdrakt. Vi står da tilbake med ordene: zu ficken og eller to fuck = Fuckenburg (Fickenburg). Jeg øyner redaktørens forskrekkelse, men

Marker Historielag har satt opp dette skiltet, men lett å finne er det ikke. Foto: Ole Fredrik Sande-Ottersen.

beroliger straks med at dette ikke er Oluf Ryghs tanker som kringkastes.

Internasjonalt

«Pommern», lokaliseres vest for eiendommen Rakkestad. Ryddig og greit tysk-prøyssisk landområde. Jawohl!

«Sjäte'» = Se til, lå vest for søndre Ba. Tydelig nok, gode naboer.

Jeg synes å registrere redaktørens stigende forbauselse over slike kontinentale ekstravaganter i navnetting ute i provinsen. Nå må det vel så endelig være stopp!

Nei! Så minsann. Vi beveger oss noen små kilometer mot syd og havner i «Kaldagers» favn. I dag Kallak. Nå skal vi riktig slå om oss med navn fra den nordvesteuropiske geografi.

«Gothenburg» faller vel godt i smak hos redaktøren? Byens beliggenhet tør være godt kjent. Vårt søkte område befant seg nord i østre Husers innmark (Huuserplads).

«Holstein», både nord og sør, nedlagte plasser/eiendommer i dag tilhørende både Funde- rud og Kirkeng. Makeskifter kan her ha funnet sted.

«Slesvik» skulle vel også være redaktøren vel bekjent. Om han på en av sine sydflykter landeveien til Tyskland (og spesielt på returen), har funnet det formålstjenlig å gjøre holdt ved den danske grense, kunne meget vel et betydelig,

fra tollvesenets synspunkt, overstigende kvanta musserende drikker ha funnet veien til redaktørens bagasjerom. Måtte det gå ham – og selvsagt også bekomme ham vel!

I vårt søkte «Slesvik» finnes verken produsenter av - eller tilkorkede buteljer av slike eleksirer. Vi er dannede haugianere ute på bygdene.

Så aldeles til slutt legger vi veien om «England». Vi har nå forflyttet oss ytterligere mot syd, vest for Lund gård, tett ved dagens E-18. Husmannsplassen er i dag kun et gråkalt minne om slit og slep for magert utkomme.

Oljeberget

Som anglofile royalister setter vi nå kursen ut av den trange dal og skuer mot vår egen høyborg; Christiania. Vi skal til «Oljebergets» topp! Her skal vi riktig slå oss løs blant noblessen, vsvinge våre Dom Perignon-glass og suge inntrykk fra høykulturens parnass.

Takk for turen, redaktør, og lykke til på nye utflukter i vår «internasjonale» fauna og flora! – Og som Flåklupas herværende engang uttalte: Hils Eders Hustru og charmante Børn!

Hilsen

En forloren (eller kanskje verlopen) Markerburger, Eilif Mosbæk

Ps. Etter å ha observert redaktøren på bilkirkegården i Båstnäs syd for Fågelvik, vil jeg på det mest bestemte fraråde ham bilinnkjøp herfra. Den gamle Audien han ferdes i, er i sammenligning som årets utgave av Ferrari. Ds. Foto: Eilif Mosbæk.

Ada Kasbo (18) og **Marthe Laurendz Jensen** (19) har de siste månedene tilbrakt et semester langt utenfor hjemstedet Ørje. De har fått oppleve «paradis på jord», også kjent som øya **Bali**.

Marthe Laurendz Jensen t.v. og Ada Kasbo på restaurant på stranda.

Eventyrlystne studenter i Bali

MARTHE LAURENDZ JENSEN, TEKST

Hverdagene har vært fylt med unike, nye og uerstattelige opplevelser. Dette er virkelig noe som står i stor kontrast til livet hjemme i vår trygge bygd. Bali er kjent for sine solhungrige turister, gode restauranter med livlig uteliv og ikke minst de postkort-hvite strendene. Øya er en del av Indonesia, som ligger langt ut i havet mellom Thailand og Australia. Dette fører dermed til et rikt turistmiljø.

Studentlivet

Opplegget vi har fulgt foregikk i Seminyak, på et hotell som leies ut til over 150 norske studenter. Felles for alle er at de vil skape uforglemmelige minner og oppleve helt nye, ekstraordinære ting som ikke er mulig i hjemlandet. En av elevene kom virkelig ut av skallet sitt ved å reise utenfor Skandinavia for første gang. Ikke

nok med det, han har også spist sin aller første pizza.

Første møte med Bali

Da vi ankom Bali, ble vi møtt av en stekende hete, tropisk luft, slitne studenter og ufattelig ivrige og glade balinesere. De smiler så munnen nesten rører ørene, og de får ikke blitt høflige nok. Å få lov til å kjøre turister i taxien sin er et stort mål for alle. Den første taxisjåføren vi møtte på turen, hadde hatt dette som yrke hele livet. Han hadde aldri vært utenfor Indonesia.

Sjarmerende øy

I gatene sitter balineserne på alle fortauskanten og smiler mens du går forbi. Noen selger ting, som f.eks. bensin til scooteren. Bensinen har de samlet opp på gamle vodkafasker.

Himmelen er nesten fulldekket av drager som man kan se sveve langt opp i skyene, og vi

merker med en gang at Bali har en helt spesiell sjarm.

Skolegang er også en selvsagt del av oppholdet, og innsatsen skal være på sitt sterkeste for å bestå eksamen med glans.

Som en drøm

Nå nærmer det seg hjemreise med stormskritt. Når dette leses, er vi så godt som hjemme på Ørje. Hele oppholdet har vært helt fantastisk, og det virker fortsatt nesten for godt til å være sant. Frykten for at alt bare kommer til å virke som en drøm når vi er hjemme begynner å krype fram. Disse månedene har gått over all forventning, og hver dag har blitt fylt opp med de utroligste opplevelser. Vi har hatt et stramt tidsskjema der ingen dager kan sløses bort. Livet her nede er for bra til ikke å unytte dagene fullt ut, selv om noen dager helt klart har vært mer avslappende enn andre.

Marthe og Thale på huske i Gili.

Solnedgang i Bali.

Solnedgang i Bali.

Ada og Marthe i dyrepark.

Ada mater en ape.

Bensin på vodkaflasker.

Elever på stranda.

McDonalds på døra

Jeg tror ikke vi kommer til å innse hvor bortskjemte vi har blitt før vi kommer hjem igjen. Vi har vaskehjelp som holder rommet rent hele tiden, og vi har ikke laget vår egen mat på snart tre måneder. Et par tastetrykk på mobilen, så får man McDonalds-mat rett på døra. Det er klart man ikke kan leve slik i all evighet, men det har virkelig vært utrolig deilig for en liten periode.

Høydepunktene

Vi er begge enige om at det nesten er umulig å peke ut noen ting som har toppa kaka helt, for det er så altfor mye. Vi prøvde kitesurfing en helg. Det var en utrolig morsom opplevelse. Det er rett og slett at man surfer på vannet mens man er festet til noe som ligner en paraglider som drar deg bortover. Vi klarte selvsagt ikke å bli mestere i løpet av den tiden, men gøy var det. Vi har også snorklet med alt fra Nemo-fisker til

skilpadder. Vi har syklet rundt hele øya Gili, vi har vært i klatrepark, vært på rafting, safari og besøkt det lokale barnehjemmet. Dette er bare noen av høydepunktene på turen.

Barnehjem i Bali

Å besøke barnehjemmet fikk oss virkelig til å åpne øynene. Her var det nesten 100 barn på et ganske lite, avsperrt område, og åtte barn sov på hvert rom. Den yngste var kun noen uker, den eldste var 20 år. Alle blir så klart fulgt opp helt til de kan forsørge seg selv. De som jobbet der, fortalte at det var mange barn de ikke engang visste navnet på. En slik oppvekst unner man ingen.

Hvert år arrangerer GoStudy en auksjonskveld hvor alle pengene som kommer inn, går til dette barnehjemmet. Det fungerer ved at elevene som er her, leverer inn ting de vil auksjonere bort, gjerne noe fra Norge, som leverpostei

og smågodt. Deretter byr andre elever på de tingene de vil ha, og folk er villig til å betale de utroligste priser for slike vante varer fra Norge. Vi leverte inn en Freia melkesjokoladeplate. Den ble auksjonert bort for 2.000 norske kroner! Til sammen tjente auksjonen 80.000 kroner, som går til barnehjemmet, noe som virkelig er en god sak.

En utrolig opplevelse

Jeg tror vi begge kan si med hånda på hjertet at dette har vært den beste opplevelsen vi noen gang har hatt. En hverdag hvor man ligger på stranda i mange timer, drar ut og spiser god middag på kvelden og har konstant fint vær kommer til å bli dypt savnet. Det har likevel vært en lang periode uten familie og venner, så det å komme hjem til norsk mat og julestemning blir midt i blinken.

Linn Charlotte Klund fra Marker og kjæresten **Paul Lübke** fra Tyskland er i gang med sitt store eventyr – en jordomseiling i seilbåt. Akkurat nå er de landkrabber og fortsetter med bil.

Spennende i Mellow-Amerika

Klokka sju på morran ringte vekkeklokka, og det var dags å stå opp. Dagen for vår endelige avreise var kommet, og for å ha litt god tid på oss til å krysse grensa til El Salvador hadde vi bestemt oss for å stå opp tidlig.

Etter første natt i telt under a pen himmel gjaldt det å få seg litt kaffe og frokost før turen gikk videre gjennom El Salvador

I og for seg ikke noe problem, hadde det ikke vært for at den siste kvelden i Guatemala utvikla seg til en ordentlig avskjedsfest på den berømte Circusbaren i sentrum av Panajachel. Pauls nye arbeidsformidler var tydeligvis fornøyd med oversettelsesoppdraget hans og hadde for alvor tatt på seg spanderbuksene. Dermed gikk planen om en tidlig kveld i vasken.

Dyrebar leksjon

I det vi trøtte og gjespente forlot hostelet, oppdaget vi at noe med bilen ikke stemte. Vi våkna på et blunk. Med unntak av de tomme bensin-kannene hadde alt som var stuet oppå taket, blitt stjælt i løpet av natta, deriblant reservehjulet og alt kjøkkenutstyret vårt. Dessverre var det ikke noe annet å gjøre enn å ta det som en dyrebar leksjon og heller fokusere på turen vi hadde foran oss, der vi hadde mye å se fram til.

Vår første stopp skulle bli den guatemalteiske kolonibyen Atigua. Riktignok kjente vi den fra før, men siden den uansett lå på veien og ikke minst bød på muligheten til en ny start på dagen, tok vi en sving innom. Etter femstjerners frokost til en hundrelapp på et hotell i restaurerte klosterruiner fikk vi kreftene tilbake og lot atmosfæren i de århundrer gamle murene blåse bort resten av de mørke skyene som hang igjen etter tyveriet natta før.

El Salvador

På plass i bilen igjen hadde vi bare ett mål: grensa til El Salvador. Veien førte oss gjennom et spektakulært landskap preget av vulkaner, kaktuser og en glødende sol. Fra Antigua gikk

terrenget stadig nedover og dermed steg også temperaturen, noe vi brått fikk merke da vi tok en liten pause og for første gang i løpet av tre timer åpnet dørene og forlot den airconditionerte basen vår.

Rundt hundre kilometer før grensa fikk vi øye på et stort kjøpesenter ved motorveien. Vi hadde hverken spesielt mye mat eller ferskvann med oss og ante ikke hvor lenge det var til første butikk på andre siden av grensa – eller til neste minibank for den saks skyld. Følgelig bestemte vi oss for å ta en liten handledtur, noe vi ikke skulle komme til å angre på. Ikke nok med at middagen var sikret, her fantes i tillegg campingstoler, et utvalg av kjøkkenutstyr og ikke minst et telt i ypperlig størrelse, som endelig kunne strykes fra handlelista.

Visste lite

Grensepasseringen gikk knirkefritt, og da skumringen falt på, befant vi oss på ukjent territorium i et land som vi, bortsett fra navnet og språket, visste svært lite om. Hva var egentlig valutaen? Og hvor trygt var det med hensyn til ran og kriminalitet? Det hadde gått i ett før vi dro, så tiden til å finne ut av slike ting hadde gått oss hus forbi. Like lite visste vi hvor vi nå skulle gjøre av oss, og for første gang meldte det seg en følelse som skulle bli en trofast medfølger på turen videre: Å nei, sola er allerede i ferd med å gå ned, vi trenger ett sted for natta!

Etter å ha fulgt hovedveien noen kilometer videre begynte landskapet, som var flatt som en pannekake og dominert av sukkerrørvekster, å bli mer og mer ubeboet. I håp om å finne en

bortgjemt teltplass svingte vi til slutt inn på en grusvei og hadde flaks på første forsøk.

På venstre side fantes en rekke små inngjerda beiter, deriblant et med åpen grind. Rett ovenfor veien stod et vaktårn, og mannen i tårnet så littegrann overraska ut da vi spurte om lov til å campe, før han minna oss på bålforbudet og ønska oss en god natt. Letta klappet vi opp de nye campingstolene, slo opp krypinnet vårt, tilberedte en porsjon seig biff med grønnsaker på mini-gassovnen bak i bilen og krøp til slutt trøtte, men fornøyd inn i teltet.

Stillehavet

Synet av Stillehavet var scenariet vi hadde i vente neste dag, og jo nærmere vi kom kysten, jo mer utålmodig ble særlig Paul, som aldri før hadde sett verdens største hav. Øyeblikket da det glitrende, blå elementet omsider kom til syne etter en sving skulle imidlertid bli en smule vemodig, siden den opprinnelige planen var å danse med «Amanda» på bølgene i stedet for å betrakte dem fra bilen. Likevel var det stort å tenke på at neste kontinent bakenfor horisonten er Australia. Imellom lå det store, langstrakte havet med innslag av noen små spredte øygrupper, hvorav de nærmeste befant seg drøyt 8.000 km borte.

I kystbyen La Libertad skulle vi møte Josh, en tysker vi traff ved innsjøen. Han skulle reise med oss et stykke på veien. Vi hadde opplevd masse siden sist vi møttes på Posada Jaibalito, og skravla gikk i ett fram til hostelet i La Union, som vi hadde sett oss ut for natta. Byen ligger ved Fonsecagolven, som er kjent for sine bildeskjønne småøyer, ergo gikk vi ut i fra at La Union måtte være en fin kystperle som bød på en første smakebit av Stillehavet. Dessverre ble vi møtt av tomme gater med stengte butikker, restauranter og slitne hus – alt annet enn en sjarmerende havneby.

Forvandling

Etter en times leting hadde vi omsider sikra oss litt gatemat og slo oss ned på en benk i den forlatte byparken. Neste morgen fikk vi store øyne da vi oppdaga at bybildet hadde forvandlet seg til en eneste stor basar der det krydde av folk og boder som bød på alt fra eksotisk frukt til elektriske vifter. Til tross for at byen virka hundre ganger mer sjarmerende, bestemte vi oss for å fortsette turen i retning Honduras, i håp om å ankomme nabolandet Nicaragua før seneste kvelden. Faktisk ble turen mer tidskrevende enn vi trodde, dels på grunn av grensebyråkrati og dels fordi dårlige veier stadig vekk tvang oss til å kjøre slalåm mellom dype slag hull. Så falt mørket på, og der det i Norge knapt utgjør noen forskjell så er det et eventyr i seg selv å kjøre om natta i mellomamerikanske strøk. Det fins sjelden en mellomting, og møtende kjøretøy har enten fullt lys på eller ingen lys. I tillegg er oppmerkingen av veien nærmest usynlig, og man må hele tiden være ekstremt obs på fotgjengere, syklist og okse- og hestevogner langs veien.

Katedralen i León

Ved katedralen i León ble det gjensyn med Linn Charlottes kompis, Lenin Gabriel, som hun kjente fra da hun studerte i byen noen år tidligere. En snill engel som han er, hadde han ordna et sted vi kunne bo. Problemet var bare at sandstormen som herja León noen dager tidligere hadde satt sine spor i det ellers ubebodde lokalet. Så det endte med at vi tilbrakte den første natta hos Lenin og family'n og fikk et interessant innsyn i lokalbefolkningens levevis. Som i de fleste husholdninger består kjernen av huset av en åpen bakgård med multiløsning som inkluderer bad, kjøkken, vaskekummer og tørkerom, mens sidefløyen huser de sju familiemedlemmene. Det fins ingen gang. For å

I León står Mellom-Amerikas største katedral.

Den perfekte 4x4-lekeplass!

Det er noe forhistorisk over dette motivet, som for mange nicaraguanere er en helt vanlig måte å komme seg fra A til B.

komme seg ut i gata må man gjennom stua, som til tross for å kunne skilte med husets fineste innredning brukes til garasje for motorsykkelen.

Boligen vi skulle flytte inn i neste dag var hakket mer primitiv. Noen venner av Lenin hadde en radiostasjon med en ledig «cuarto» – et ord som i vår (vrang)forestilling danna bilder av en fin liten leilighet, men som skulle vise seg å være noe litt annet. For den tysk-norske trioen sto et avsideliggende, garasjelignende rom på åtte kvadratmeter – og uten et eneste vindu til disposisjon – som vi skulle dele med et arkivskap og en bensingenerator. Vi skjønnte fort at her måtte vi ta ting som de kom, og venne oss av med å være forutinntatt.

Pytt, pytt, viktigst var det at vi hadde et sted

å bo, og det var tross alt do og dusj i naborommet, vaskestasjon, hengekøye og et bugnende mangotre i bakgården. En kjærkommen vifte gjorde det utholdelig å sove der og bød på en konstant during som i Pauls drømmer forvandelt seg til en tysk motorvei. Kjølkeboks fikk vi òg låne, som sørger for kald øl i husleie til de hyggelige radiomoderatorene, og ga oss muligheten til å spise litt annet enn tortilla og fritert gatemat, som man blir rimelig fort lei. Med busstopp overfor veien hadde vi nå en ålreit base for å se oss om i byen, noe som for Linn Charlottes del var ganske spesielt, ikke minst fordi mye hadde forandra seg i løpet av seks år.

Vulkanen Sierra Negra

Et av høydepunktene i Nicaragua skulle bli utflukten til den kjente vulkanen Sierra Negra. Linn Charlotte hadde vært der før, så Paul tok med seg Josh for å bestige krateret. Selve turen dit var en opplevelse i seg selv. Veien gikk gjennom lav vegetasjon og bestod av fin sand, slik at vi for første gang fikk bruk for firehjulsdriften. Selv om det frista veldig, kunne vi ikke bare gasse på og pløye gjennom sanden. Med jevne mellomrom kom det nemlig trafikk imot, dog i en ganske annen forstand enn det vi er vant til. Hovedtransportmiddelet for frakt av gods såvel som tobeinte var staute okser med kjerre bak.

Vulkanen er viden kjent for sin enestående attraksjon – Vulcano Boarding. Vestsiden av kjeglen er dekket med løs lavasand, og den bratte stigningen gjør det mulig å stå ned bakken på et slags snowboard, eller i sittende stilling på en slede. Men før vi kunne la oss rive med av tyngdekraften, gjaldt det å komme seg til topps via en liten sti, som skulle bli ekstra vanskelig fordi vinden halte og dro i brettet og helst ville rive det ut av armkroken vår. En liten omvei

førte rett gjennom krateret, og oppe på toppen ble vi belønnet med et fenomenalt syn som tok pusten fra oss.

Ikke engang en hardnakket kaktus eller seig løvetann hadde greid å trosse de tøffe vekstvikårene, der svovelnivået var så høyt at de gule og hvite steinene hadde tatt farge, og illeluktende dampkyer stod til vær. Med den knallblå himmelen rett over hodene våre følte vi oss som på en annen planet.

Slalåm

«Slalåmbakken» i sand – markedsført som en adrenalinfylt opplevelse – levde ikke helt opp til sitt navn og rykte. Vi prøvde selvfølgelig å tøffe oss med snowboardvarianten, men det gikk heller dårlig. Etter noen forsøk foretrakk Paul å sette seg på rumpa for i det hele tatt få litt fart på brettet resten av veien nedover. Vel i mål, og med flere hundre gram sand i skoa, bemerkte han at også arealet her var dekket av løsgrus og utgjorde med sine bakker og små daler verdens beste lekeplass for Jeep'en vår.

Da en bussjåfør viste oss et smutthull i piggetrådgerdet, fikk Paul endelig sjansen til å teste ut bilens krefter. Etter en halvtimes leking i den svarte vulkansanda, gikk det en smule varmt, og ingenting kunne friste mer nå enn et avkjølende bad i Stillehavet.

Med samla gjeng gikk turen til Las Peñitas' langstrakte strand der vi kasta oss ut i de azurblå, nådeløse bølgene og pent måtte finne oss i å bli sentrifugert og skyldt pladask på land.

Til tross for en litt uggen start på turen, hadde fortsettelsen vært bra, og mer action skulle det bli, både i Nicaragua og på veien sørover mot Panama der Columbia-ferga forhåpentligvis hadde en ledig plass til oss.

Linn Charlotte og Paul

Rykende svovelkilder på toppen av Sierra Negra gir en følelse av å være i en annen verden.

Bølgene som skyller innover stranda Las Peñitas ved Nicaraguas Stillehavskyst er ikke bare småtterier

John Lystad er en av ildsjelene som holder liv i Knudsensmia i Drammen. De produserte mesteparten av merkeøkserne som ble brukt på Østlandet, og han hadde mye informasjon å dele med seg.

Et lite, men entusiastisk publikum hadde møtt frem for å få vite mer om de viktige verktøyene som sørget for at tømmeret kom til riktig kjøper etter sin ferd gjennom kanalene under fløtingen.

Et knippe merkeøkser, noen til og med i nyrestaurert forfatning, ble overrakt som gave fra Knudsensmia til Kanalmuseet på Ørje. Her skal de få plass i utstillingen og vil sikkert akkompagneres av mer lokal informasjon.

Ny gave beriker Kanalmuseet i Ørje

En gang spilte de en viktig rolle. Nå kommer merkeøkserne fra fløtingen i fokus igjen på Haldenvassdragets Kanalmuseum.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Det var nok ikke verdens «bredeste» tema, men likevel hadde den harde kjerne i og rundt Haldenvassdragets Kanalmuseum blinket ut kvelden da merkeøkserne fra fløtingen ble gjort stas på med et foredrag forleden.

John Lystad, en av entusiastene som fortsatt holder liv i Knudsensmia i Drammen, var til stede for å forklare litt mer om merkeøksernes bruk og opprinnelse. Nettopp Knudsensmia var sentral i produksjonen av de forskjellige typene merkeøkser for trelastindustrien på hele Østlandet da fløtingen var på topp, og informasjonen kom således rett «fra kilden» til de interesserte tilhørerne.

Lite lokalt

Lystad beklaget at nettopp Haldenvassdraget nok var det av vassdragene på Østlandet som

han har minst detaljkunnskap om, og de fremmøtte hadde nok håpet på litt mer konkret lokalhistorisk innhold.

Ikke desto mindre var det mye å hente av informasjon om både de forskjellige øksenes anvendelsesområde for å sikre at tømmeret endte opp hos riktig kjøper etter sin ferd gjennom vannet, og også om øksenes tilblivelse, og i enkelte tilfeller deres regulerte tilintetgjørelse etter at det hele var over.

For mange økser har blitt ødelagt i kontrollerte former etter at fløtingen opphørte, kunne Lystad fortelle. Men mange har også vært klar over deres historiske betydning og på minst like organisert måte fått dem til å «forsvinne» slik at de nå i ettertid stadig dukker opp som viktige industrihistoriske minner.

Fin gave

Og gledelig nok kommer det også publikum på

Kanalmuseet i Ørje til gode. For Lystad hadde med seg en gave i form av en pen samling økser, noen av dem til og med i restaurert form fra smia der de en gang i tiden også ble laget. Øksene ble overrakt museet til applaus fra salen.

– Vi synes det er hyggelig å gi bort noen økser til mottagere som vi vet vil vise dem frem på en skikkelig måte og ikke stue dem bort i hyller og skap, understreket han. Lystad fikk løfte om at øksene som kvittering skal få sin plass i utstillingen.

Der vil de sikkert også bli akkompagnert av utfyllende opplysninger om merkingen av tømmeret som en gang i tiden fløt gjennom Haldenkanalen og rett forbi dørene på dagens museum. Da vil museet få nok et unikt og interessant blikkfang for dem som så vidt husker, eller bare har hørt om denne travle og viktige perioden i trelasthandelen i distriktet.

SOOT SPELET 2016

Musikk: Henning Kvitnes

Dennis STORHØI
Alexander RYBAK
Samuel FRÖLER
Sanne KVITNES
med flere...

Fredag 24. juni	kl. 19.00	PREMIERE
Lørdag 25. juni	kl. 19.00	
Søndag 26. juni	kl. 19.00	
Tirsdag 28. juni	kl. 19.00	
Onsdag 29. juni	kl. 19.00	
Torsdag 30. juni	kl. 19.00	
Fredag 1. juli	kl. 19.00	
Lørdag 2. juli	kl. 15.00 og 19.00	
Søndag 3. juli	kl. 15.00 og 19.00	

Sted: Ørje Sluseamfi, 1870 Ørje

Billetter kjøpes på
www.billettservice.no

SPONSORER

MARKER KOMMUNE

Vi ønsker alle
våre innbyggere en
riktig god jul
og et godt nytt år!

Førjulshølg

på Ørje!

LØRDAG 28. NOVEMBER

Julegateåpning med julemarked

Kl. 12–16: Tradisjonelt julemarked i Storgata med salgsboder hvor du bl.a. får kjøpt julekaker, smultringer, julenek, fuglemat, kanelboller, falukorv, vaffler, sveler, håndverksprodukter, egenproduserte julegaver, lodd, kalendere med mer. Salg av mat og drikke.

Lions Gløgnisser og Barnekoret skaper stemning i sentrum. Speiderne slår leir. Frelsesarmeens julegryte. Vi får besøk av dyr, ullgris, marsvin, lama med mer – og du kan ri på hest, esel og ponni. Juleverksted for barna; lag ditt eget juletre og julekort.

Kl. 12.15: Minikonserert Trygve Skaug på Enogfjort'n.

Kl. 15.30: Nissetog med Gråtass i teten. Små og store inviteres til å ta på seg nisseklær og bli med i nissetoget rundt i Ørje Sentrum.

Kl. 16.00: Julegrana tennes på Torget. Velkomsthilsen ved Presidenten i Lions Club Marker. Ordføreren tenner lysene. Andakt ved Presten. Gang rundt juletreet. Utdeling av gratis poser til barna.

Arrangør: Lions Club Marker i samarbeid med MOT / Marker Kommune og Ørje Handelsstand.

LØRDAG 28. NOVEMBER

Julemesse Dagsenteret

Kl. 12–16: Marker Bo- og Servicesenter. Salg av julegrøt, smultringer, kaffe, julebakst og julegaver. Det blir åresalg og flotte gevinster. Underholdning.

LØRDAG OG SØNDAG

Utstilling med Kreativiteket KUNST OG KUNST

Galleri Ørje Brug,
lørdag kl. 12–16
søndag kl. 11–16

Vil du ha lokale butikker i morgen, så bruk dem i dag...

Velkommen til en hyggelig julehandel!

HUSK! Søndagsåpent på Ørje 13. og 20. des. kl. 13–17!

Hilsen Ørje Handelsstand

SØNDAG 29. NOVEMBER

Julemesse på Ørje Brug

Kl. 11–15: AKTIVITETER for store og små.

Kl. 11: MarCanto synger i Brugshallen.

SALG av masse rart som hører julen til, og ikke minst julekaker, julebrus og julekaffel! Men fremfor alt et **hyggelig samvær!**

Her selges håndlagde **stearinlys!** Rykende fersk **julebakst!** Varme **strikkeler** og **tøfler** til ute- og innbruk! Og ikke nok med det: **Kranser** til pynt og til glede! **Julenek** til dompap og meis! **Bøker** om julen; dens mysterier og historier! **Tekstiler** av ymse slag og vakre **trearbeider!** Hjemmebakt **flatbrød, lefser og brød!** En frydefull blanding av **juletrepynt** til hjemmet, til venner og slektninger!

Barna kan **bake-bake pepperkaker!** En kilo pepper, Morten Skogmus! eller **høre små julehistorier** bli lest og fortalt! **Julegaver** i alle prisklasser!

Ta med familie, alle barna, venner og bekjente – så **tjuvåpner vi Markers egen julekalender!**

Arrangør: Kanalmuseet i Ørje, i samarbeid med utallige flittige Markinger!

SØNDAG 29. NOVEMBER

Lysmesse i Ørje Kirke

Kl. 17.00. Arrangør: Marker Speidergruppe.

Julegateåpning på Vestheim, Rødenes

Kl. 16.00

HJELPOSS Å LAGE

Ørjes egen Pepperkakelandby!

Barn og voksne oppfordres til å levere inn sitt bidrag til Pepperkakelandbyen i **Bruktbutikken**. Alle innleverte bidrag fra og med fredag 27. november til fredag 18. desember er med i trekningen av fine premier.

Annonsen er støttet av:

Marker
sparebank
– førstevalget

Vi ønsker alle en riktig god jul
og et godt nytt år!

Telefon 69 81 04 00 / epost@marker-sparebank.no
www.marker-sparebank.no / Du finner oss også på Facebook

AREMARK • MARKER • RØMSKOG • MOSS • RAKKESTAD

Det skjer i Marker

23. NOVEMBER TIL 8. JANUAR

NOVEMBER

MANDAG 23.

Seniordans i Marker rådhus kl. 17. Arrangør er Frivilligsentralen.

ONSDAG 25.

Nissefest og juleavslutning for barneidretten i Markerhallen kl. 17.

Åpent møte i Klund bedehus kl. 19.

Medarrangør er Rødenes Bygdekvinnelag, og på programmet står visning av bilder fra Ulfby og Grimsby skoler fra 1950-60 årene.

LØRDAG 28.

Julegateåpning i Ørje kl. 12. Julegranen tennes kl. 16. Se fyldig program på annen plass i avisen.

«Kunst er kunst». Kreativitetet har utstilling i Galleri Ørje Brug kl. 12 til kl. 16.

Julemarked på Marker Bo- og Servicesenter kl. 12.

SØNDAG 29.

Julemesse på Ørje Brug kl. 11 til kl. 15. Arrangør er Kanalmuseet m/ flere.

«Kunst er kunst». Kreativitetet har utstilling i Galleri Ørje Brug kl. 11 til kl. 16.

MarkCanto synger på Marker Bo- og Servicesenter kl. 12.

Lysmesse i Ørje kirke kl. 17. Arrangør er Marker Speider.

DESEMBER

TIRSDAG 1.

Huskonsert med MarkCanto i Ørje kirke kl. 19.

ONSDAG 2.

Røde Kors bingo i Ørje kirke kl. 18.

TORS DAG 3.

Kulturskolen holder konsert i Marker rådhus kl. 18.

SØNDAG 6.

To konserter med Sound of Sisters i Marker rådhus – først kl. 16, så kl. 19.

Slusebrass spiller på Marker Bo- og Servicesenter kl. 18. Et korps fra Sverige deltar, og Rødenes Sanitetsforening serverer kveldsmat.

MANDAG 7.

Seniordans i Marker rådhus kl. 17. Arrangør er Frivilligsentralen.

TIRSDAG 8.

Anneli Sollie presenterer forestillingen «Teskjekjerringas Jul» i Marker rådhus kl. 18.

Teater på Ungdommens Kulturhus: «Mordet på Ørjetun» kl. 20.30.

ONSDAG 9.

Teater på Ungdommens Kulturhus: «Mordet på Ørjetun» kl. 20.30.

Kulturkveld på Ørje Brug kl. 19. Kåseri om Østfolds riksveier. Kåsør er Tore H. Wiik, som nylig har gitt ut boken «Riksveiene som ble til E18». Arrangør er Fotohistorisk Forening.

Bygdekino i Marker rådhus. «Julekongen – Full rustning» vises kl. 18. «The hunger games: Mockingjay Part 2» vises kl. 20.

TORS DAG 10.

Teater på Ungdommens Kulturhus: «Mordet på Ørjetun» kl. 20.30.

FREDAG 11.

Teater på Ungdommens Kulturhus: «Mordet på Ørjetun» kl. 20.30.

SØNDAG 13.

Søndagsåpne butikker i Ørje.

SØNDAG 20.

Søndagsåpne butikker i Ørje.

«Vi synger julen inn» i Øymark kirke kl. 18.

TORS DAG 24. – JULAFTEN

Julen ringes inn i Ørje kirke kl. 14.

Julen ringes inn i Rødenes kirke kl. 16.

Julaftenfeiring for enslige og ensomme. Ørje kirke fra kl. 17. Arrangør er Frivilligsentralen og Røde Kors.

LØRDAG 26. – ANNEN JULEDAG

Markerdansen arrangerer fest i Marker rådhus fra kl. 21 til kl. 02. Smaaltown Tommy og Riot Boys spiller. Jane's Catering står for salg av forfriskninger. Aldersgrense 18 år.

SØNDAG 27.

Gudstjeneste på Marker Bo- og Servicesenter kl. 12.

MANDAG 28.

Juletreffest i Stikle bedehus kl. 18. Arrangør er Stikle søndagsskole.

TIRSDAG 29.

Juletreffest i Ørje bedehus kl. 17.

JANUAR 2016

SØNDAG 3.

Juletreffest i Otteid Grendehus kl. 16. **Juletreffest i Ørje kirke** kl. 17.

TIRSDAG 5.

Juletreffest på Marker Bo- og Servicesenter kl. 17.

FREDAG 8.

Juletreffest i Bondestua i Rødenes kl. 18.

KIRKENE

Info om arrangementer i våre lokale kirker – se nettsiden www.kirken.no

Endelig ny bru i Otteid

Etter mange års venting er endelig den nye brua i Otteid klar for trafikk. Grislingås bru var i så dårlig forfatning at den ble stengt for flere år siden. En midlertidig bru ble stående så lenge at den nesten ikke kan kalles midlertidig.

På nyåret i år dukket anleggsmaskiner opp, og gjennom vinter, vår, sommer og høst har det vært jobbet med ny bru. I disse dager er alt klappet og klart, og dermed kan veifarende langs fylkesvei 21 se frem til en smidig kryssing av Botteivika over en ny, større, bredere og langt mer solid bru. Foto: Øyvind Ottersen

BARNEVERN
VAKTEN
FOR INDRE ØSTFOLD

- for barn i akutsituasjoner

Telefon: 91 38 92 93

Åpningstid:

Hverdager kl. 16-08.

Helger og høytider:

Hele døgnet

MARKER KOMMUNE SOMMEREN 2015

Besøksadresse: Storgt 60, 1870 Ørje
Postadresse: Postboks 114, 1871 Ørje
Sentralbord: 69 81 05 00
Epost: post@marker.kommune.no

www.marker.kommune.no

Frivilligsentralen, tlf. 454 03 762

E-post: frivillig@marker.kommune.no

Åpningstider

MARKER RÅDHUS

Serviceorget åpent kl. 7.30-15.

Sentralbordet åpent 8-15.

Tlf. 69 81 05 00. SMS 454 06 597

ÅPNINGSTIDER JULEN

Julaften og nyttårsaften stengt
Romjulen kl. 8-13.

MARKER BIBLIOTEK

Åpent alle dager fra 6-22.

Tirsdag og torsdag kl. 10-19.

Tirsdag 29. desember åpent kl. 10-19.

MARKER SKOLE

Siste skoledag før jul: Tirsdag 22. desember.

Første skoledag etter nyttår: Tirsdag 5. januar.

MARKER KULTURSKOLE

Underviser t.o.m. uke 51.

Oppstart i uke 2 i januar.

MARKER FOLKEBAD

Siste badedag i år: Torsdag 17. desember.

Første badedag i 2016: Tirsdag 5. januar.

HELSESTASJONEN

Julaften og nyttårsaften stengt.

Romjulen kl. 08-13.

VAKTTELEFON MARKER KOMMUNE

• Legevakt: 116 117

• Veterinærvakt: 954 87 330

• Barnevern: 91 38 92 93

• Vakttelefon vann/avløp: 92 42 33 20

Politiske møter i desember

Plan og miljø 1. desember

Oppvekst og omsorg 1. desember

Formannskap 3. desember

Kommunestyre 15. desember

Ledige stillinger

Marker Kommune søker støttekontakter i alderen 20 til 30 år, fortrinnsvis menn.

Søknad om produksjons-tilskudd i jordbruket:

Søknadsfrist 20. januar 2016.

Lokaltrubadur og -dikter Trygve Skaug går bak både glitter og ribbelukt i tekster og stemninger på sin nye juleplate «Seine natt Desember», som nettopp er lansert.

Ettertenksomme juletoner fra lokal trubadur

Trygve Skaug møter juletiden med fersk CD-utgivelse

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Høsten er tid for utgivelser av diverse slag. Og få har vært mer produktive foran årets høstslipp enn grensebygdens egen musiker og ordkunstner Trygve Skaug.

Tidligere i høst ga han ut sin tredje diktbok med korte og underfundige tekster om livet og hvorfor det ikke alltid går slik vi har planlagt. Boken har blitt godt mottatt og har fulgt trubaduren på en ganske hektisk konsert- og diktlesningsturné helt siden i sommer.

Juleturné

I disse dager forbereder han seg på nok en liten turné før julefreden senker seg over villaen hjemme i Ørje. Og nå er det altså nok en ny utgivelse som står i fokus – denne gang i form av en tradisjonell musikk-CD med det like tradisjonelt lydende navnet «Seine natt Desember».

– Platen har blitt til her hjemme i Ørje, av

tanker som har kommet over tid i forbindelse med julefeiring, forklarer han og maler et bilde av en forfatter omgitt av mye stillhet og mye inspirasjon.

«Melankoli» er et begrep som mer ofte enn ikke brukes om Trygve Skaugs tekster. Hører man til dem som mener dette er et negativt ladet ord, kan man gjerne bytte det ut med «ettertenksomhet». Begge deler er like dekkende.

Mye ettertanke

For det er ikke uventet mye ettertanke, litt sårhet og ett og annet hint av «skråblikk» som åpenbares når han tar oss med bak glitter og fjas i julestøyen, for å fokusere på gavmildhet i videre forstand enn ferdigpakket staffasje til 99,90 – og glede langt ut over det å finne mandelen i grøten.

Dette kommer klarest til uttrykk i sangene han selv har skrevet og bearbeidet tekstene til, men også de mer velkjente sporene har fått et

umiskjennelig anstrøk av Trygve Skaug i arrangementene.

Forhåndsinteressen har vært bra, innrømmer han beskjedent, og han ser dermed frem til de tre dedikerte release-konsertene han skal ha for juleplaten.

– Det blir i kirkene på Majorstuen, i Båstad og i Aremark. Sistnevnte blir den nærmeste på lørdag 28. november, forteller han, og legger til at det er like spennende hver gang å se hvordan stoffet blir mottatt.

Etter disse tre konsertene bærer det som nevnt videre ut på ny juleturné, og helt uforberedt på reaksjonene han kan forvente er han ikke. De som har fulgt ham de siste årene har nok også fått med seg hans julekonserter, der også stoffet på den nye platen har vært «testet ut».

Nå foreligger de lavmælte og særpregede sangene altså på CD, slik at man kan feire jul med lokal-inspirert tonefølge på stereoanlegget.